

11.15 h Pausa i cafè.

11.45 h Josep Amengual, «L'ortodòxia i l'heterodòxia de Ramon Llull. Relacions amb els reformadors del Regne de Mallorca».

Llull va ser un teòleg per a la missió, i aquesta opció ja el convertia en un reformador. Com a teòleg, es va situar a la llinda del pensament cristià. L'opció per aquest caràcter liminar va comportar que fos acusat d'heterodox un cop mort, encara que mai no fou formalment condemnat. La globalitat de la seva proposta de reforma diferencia Llull dels altres reformadors, inclosos els seus amics: l'infant Felip, regent de Mallorca; la germana d'aquest, Sança, reina de Nàpols; i el fundador dels *fraticelli*, Angelo Clareno. Llull va proposar els seus plantejaments des de la seva inqüestionable pertinença a l'Església. Mai no va atacar bisbes ni papes, encara que aquests el decebessin sempre. Tampoc no els va discutir el poder, per bé que va criticar-los, amb criteris evangèlics, la manera d'exercir-lo.

La sessió de divendres 9 de maig tindrà lloc a la sala Gabriel Oliver de l'Edifici Josep Carner (planta -1) de la Facultat de Filologia de la UB, al recinte històric de la UB a la plaça Universitat (entrada pel carrer d'Aribau). La presentació dels volums de la NEORL es durà a terme al vestíbul de l'Edifici Històric de la UB.

La sessió de dissabte 10 de maig tindrà lloc a l'aula 1 de la Facultat de Filosofia de la URL, carrer de la Diputació, 231.

L'assistència a les Jornades és gratuïta però les places són limitades i, per tant, la inscripció prèvia és imprescindible. Es lliuraran acreditacions d'assistència a tots els assistents que ho desitgin.

Inscripció presencial

Secretaria de la Facultat de Filosofia (URL)
Carrer de la Diputació, 231
08007 Barcelona
Tel.: 934 534 338
(de dilluns a divendres, d'11 a 13 h;
dilluns, dimarts i dimecres, de 17 a 19 h)

Inscripció en línia

Envieu un correu electrònic a aulalulliana@gmail.com amb els vostres nom i cognoms, número de DNI, adreça postal, adreça electrònica i telèfon de contacte. Si desitgeu un certificat acreditatiu d'assistència, especifiqueu-ho al final del correu.

Informació

<http://aulalulbcn.narpan.net>

Aula Lulliana de Barcelona

VIII Jornades Acadèmiques Interdisciplinàries

9 i 10 de maig de 2014

Ortodoxos i dissidents en temps de Ramon Llull

Ramon Llull va viure en un món en què es confrontaven dues concepcions diametralment oposades de la vida religiosa i de l'extensió de la fe: d'una banda, l'exercici del màxim poder espiritual i temporal per part de la institució eclesiàstica, des del papat i l'episcopat fins als ordes religiosos; de l'altra, les inquietuds dels fidels i dels religiosos de base per ser els actors de la pròpia fe i de la pròpia salvació, amb una voluntat de retornar a les fonts de l'Evangeli. Aquestes inquietuds tenien manifestacions molt variades i no sempre concordants. El darrer quart del segle XIII i el primer quart del segle XIV és el moment de l'expansió del beguïnisme i de la seva persecució; de l'enfrontament entre els franciscans espirituals i els conventuals; del joaquimisme i d'altres formes de millenarisme; de l'ús de les llengües vernacles en els textos sagrats i teològics; de la mística femenina, etc. Arnau de Vilanova, Marguerite Porete, Jacques de Molay i el mateix Ramon Llull tenen a veure amb aquestes qüestions. Tots quatre es van moure en un terreny delicat entre l'ortodòxia i la dissidència, van establir relacions personals entre ells o van coincidir en moments crítics de les seves vides i, en dos dels casos, van compartir un mateix final tràgic.

Divendres 9 de maig de 2014

Edifici Josep Carner – Sala Gabriel Oliver (planta -1) – Facultat de Filologia (UB)

16.30 h Obertura de les Jornades a càrrec d'Armand Puig, degà de la Facultat de Teologia de Catalunya i president de torn de l'Aula Lulliana de Barcelona.

17 h Jaume Mensa, «Arnau de Vilanova i el *ver cristianisme*: heterodòxia o radicalitat cristiana?».

La Sentència de Tarragona de 1316 condemnà diverses tesis d'Arnau de Vilanova i, com a conseqüència d'aquesta sentència, durant segles ha estat considerat un autor heterodox. Al capdavall, la Sentència tingué l'efecte pervers d'ocultar la gran proposta teològica d'Arnau de Vilanova, el concepte de «*ver cristianisme*», i de malmetre'n la força reformadora, de retorn als valors genuïnament evangèlics. En aquest sentit, la seva biografia i la fortuna posterior de la seva obra són semblants a les de Llull i altres reformadors de l'època.

18 h Pausa i cafè.

18.30 h Maria Alessandra Soleti, «Martiri della mistica: Margherita Porete, imputata alla corte di Ragione per aver fatto di *vouloir et amour martire*».

Al cor de París, el primer de juny de 1310 va ser cremada a la foguera una *pseudomulier*, Marguerite Porete, culpable d'haver redactat i divulgat pàgines d'ardent espiritualitat mística, considerades errònies i perilloses per les autoritats inquisitorials convocades a judici. Les preguntes que ens farem sobre els protagonistes d'aquest fet tan espectacular, sobre les raons doctrinals i polítiques que van produir un veredicta tan atroç i sobre els continguts del llibre incriminat podrien il·luminar de forma inesperada, no solament el perfil de la dona que va escriure

l'Espill de les ànimes simples, sinó també els d'altres persones que es van creuar en el seu camí de perfecció.

19.45 h Presentació dels volums X, XI i XII de la sèrie Nova Edició de les Obres de Ramon Llull (NEORL). Vestíbul de l'Edifici Històric de la UB. Lectura dramatitzada de passatges del *Llibre de les bèsties* a càrrec dels curadors d'aquests volums: Lola Badia, Eugènia Gisbert, Maria I. Ripoll, Simone Sari; acompanyada de l'estrena de l'obra *Na Renard, vuit miniatures sobre el «Llibre de les bèsties» de Ramon Llull* (Op. 19), del compositor Ximo Tarín-Micó, interpretada per Òscar Vilaprinçó (violí), Ximo Tarín-Micó (clarinet) i Laura Serra (fagot).

Dissabte 10 de maig de 2014

Aula 1 – Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull

10 h Joan Fuguet i Carme Plaza, «Jacques de Molay i els darrers anys de l'orde del Temple».

El 1292, Jacques de Molay fou elegit Gran Mestre del Temple. Va ser el darrer que va dirigir l'orde. Molay tenia la voluntat de reformar-lo, sobretot per fer front a les crítiques que se li feien. Això no obstant, el 13 d'octubre de 1307 els templers francesos van ser detinguts pels agents del rei. Se'ls acusava de renegar de Crist, escopir damunt de la creu, adorar ídols, practicar la sodomia... Finalment, el 1312, al Concili de Viena, Climent V va suprimir el Temple, i el 1314 Molay va ser condemnat a la foguera. La posició inicial de Llull respecte als templers no havia estat crítica, però a partir de 1309 va començar a acceptar-ne la culpabilitat. Tanmateix, el judici de Llull està lluny de la dura condemna que, contemporàniament, els va adreçar Arnau de Vilanova.